

ADMINISTRAȚIA ROMÂNĂ

Organ al Uniunii Generale a Notarilor
Comunali și Cercuali
din România

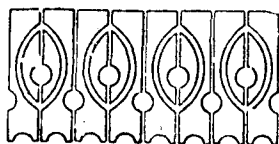
BCU Cluj / Central University Library Cluj

CUPRINSUL :

1 Memoriul Uniunii Generale 2 Asupra art. 42 și 45 din legea Statutului funcționarilor publici și art. 80 din regulamentul acestei legi, de: Virgil Ionescu Darzeu, Director Min. de Int. 3 O lămurire, sau răspuns la „Pentru Indreptare“, de: Ioachim Sas.	◆ ↓ ◆	4 Excluderea responsabilități minorilor, de: I. I. 5 Oficiul stării civile, de: I. Sas. 6 Soluțiuni și interpretări administrative. 7 Publicațiuni.

Apare la 1 și 15
a fiecărei luni.

◆
MANUSCRISELE
se primesc până la 10 și 25
a lunii și nu se înapoiază.

ABONAMENTUL :
Pe 1 an 250 Lei

ADRESA :

~~Notariatul — Primăria~~

Biblioteca Universității

Cluj

p. u. _____

judetul: *Cluj*

A APARUT:

„Administrația Comunală” manual

cuprinzând elemente din dreptul constituțional, administrativ, financiar și matrimonial, noțiuni de contabilitate, diferite legi și regulamente, completat cu explicație teoretică și practică, cu modelele, exemplele necesare și practice.
Aprobat de Ministerul de Interne cu ordinul No. 19857/1926.

LUCRARE DE MARE UTILITATE PENTRU ORI ȘI CINE ȘI ÎN SPECIAL PENTRU TOATE OFICIILE PREFECTURILOR, SUBPREFECTURILOR, PRETORIATELOR, NOTARIATELOR ȘI PRIMĂRIILE COMUNALE.

Acest manual cuprinde și un foarte interesant chestionar cu întrebări și răspunsuri relative la deosebite nedumeriri, ce se pot ridica mai ales în lumea slujbașilor noștri administrativi, în cursul aplicării noii legi administrative.

Atragem luarea aminte a d-lor: Prefecți, Subprefecți, Pretori, Notari, Primari și Secretari comunali asupra acestei lucrări care prezintă o deosebită importanță în rezolvarea lucrărilor zilnice.

Acum când comunelor le lipsește o bibliotecă care să cuprindă colecțiile complete de legi, acest manual le înlocuiește cu multă prisosință.

Cercetând indicatorul, veți găsi cu multă ușurință: legile, regulamentele, circulările, deciziunile, etc., date de fiecare Minister, veți afla numărul, ziua, luna și anul *Monitorul Oficial* în care s'au publicat.

Costul acestui volum de 1300 pagini este 300 lei.

Comenzile se vor adresa d-lui **Alexandru Buha**, președintele Uniunii Gen. a Notarilor Comunali și Cercuali, consilier financiar al orașului Lugoj, notând pe cotorul mandatului că suma ce se trimite reprezintă costul unui manual.

La fiecare comandă se va adăoga în plus 15 lei de fiecare exemplar, care reprezintă costul recomandării, volumul urmând a fi trimis recomandat spre a fi sigur că ajunge la destinație.

A APĂRUT:

REGULAMENTELE (tip.)

conform art. 100, 264—272 al legii pentru Unificarea Administrativă și anume:

1. Regulamentul (tip.) pentru organizarea diferitelor servicii și atribuțiunea personalului al comunei.
2. Regulament (tip.) comunal de edilitate.
3. Regulament (tip.) de igienă și salubritate publică.
4. Regulament (tip.) de poliție comunală.
5. Statutul pentru constituirea asociației de pașune și
6. Regulamentul privitor la modul de administrare și exploatare a izlazurilor comunale și neimpărțite (urbariale).

Regulamentele înșirate aici sub 1—4 fiecare comună are să le întocmească conform art. 100, 264—272 în conformitate cu legea administrativă, prin cari va determina în mod amănunțit organizarea diferitelor servicii, atribuțiunile și retribuțiunea personalului.

Regulamentele de sub 5 și 6 sunt a se întocmi *imediat* și a se trimite spre aprobare Ministerului de Agricultură și spre a fi asociația (urbarială, posesorială) înregistrată în registrul persoanelor juridice conform art. 84 din legea persoanelor juridice din 1924.

Pentru fiecare comună trebuie 3 exemplare.

Aceste regulamente sunt tipărite fiecare separat și se pot comanda cu ramburs, dela Dl. **Alexandru Buha**, consilier și delegat județan Lugoj, str. Bisericii 24.

Regulamentul 1 costă (un exemplar) 20 lei

„	2	„	„	6	„
„	3	„	„	6	„
„	4	„	„	20	„
„	5	„	„	25	„
„	6	„	„	20	„

ADMINISTRATIA ROMÂNĂ

Organ al Uniunii Generale a Notarilor Comunali și Cercuali din România

DIRECTOR ȘI REDACTOR RESPONZABIL:
ALEXANDRU BUHA,
consilier orășănesc, președintele Uniunii notari-
lor profesor al școlii de notari, Lugoj, :-:

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
LUGOJ, STRADA BISERICII No. 24.

PRIMREDACTOR:
Dr. ALEXANDRU VASILIE

La ordinul Ministerului de Interne No. 415/1927 relativ la modificarea legii maximului Prezidiul Uniunii Generale a Notarilor Comunali și Cercuali din România a înaintat azi următorul

MEMORIU:

Uniunea Generală a Notarilor Comunali și Cercuali din România.

Domnule Ministru!

Din ordinul No. 415 din 29 Ianuarie 1927 citim că s'a constatat din aplicarea legii maximului taxelor și contribuțiilor comunale dela 1923 și până în prezent, că este necesar să se aducă modificări acestei legi și anume:

1. A se stabili cari impuneri trebuiesc numite „taxe” sau „contribuțiuni” și modul cum pot fi înființate;
2. A se preciza textul tabelii de taxe pentru a se înlătura nedumeririle constatate la interpretarea lor;
3. A se scoate din tabelă acele taxe cari s'au constatat că sunt vexatorii sau nu dau venituri cari se îndreptătesc menținerea lor;
4. Indicarea taxelor cari urmează a fi introduse în tabele;
5. A se desvolta art. 4. punându-se în acord cu dispozițiunile art. 268. din Legea de unificare administrativă;
6. A se examina dacă legea nu trebuie să autorizeze și consiliile județene ca să introducă unele taxe în folosul județelor. În acest caz a se stabili cari dintre taxele prevăzute în tablou sunt susceptibile a fi întrebuițate pentru județ; în ce proporție și dacă pot fi impuse și percepute de către funcționarii comunelor, odată cu taxele comunale, astfel ca să nu dea naștere la cheltueli suplimentare de constatare și încasare.
7. Complectarea art. 2. din Legea maximului relativ la căile de constatare și impunerea taxelor și contribuțiilor comunale.

Sunt îndrumați Dnii Prefecți ca să examineze împreună cu autoritățile comunale din județ, modificările ce trebuiesc aduse Legii maximului și ca să înainteze propunerile lor.

Domnule Ministru!

Uniunea Generală a Notarilor Comunali și Cercuali s'a ocupat cu modificarea Legii maximului încă în anul 1924 după ce a fost pusă legea în aplicare, constatând fiind deja atunci conform rapoartelor încurse dela primăriile comunelor rurale, că cu taxele înșirate în tabloul anexat la Legea maximului nu putem acoperi cheltuielile comunale și având în vedere, că prin suprimarea aruncului comunal și prin introducerea legii maximului, comunele rurale au ajuns în situația critică de a nu-și putea acoperi recerînța bugetară în lipsă de venituri comunale

în urma cărei împrejurări nu numai că nu se pot desvolta, dar regresează văzând cu ochii, neputând evita căderea lor într'un sigur faliment, având în vedere, că comunele în baza art. I. din legea maximului abia pot încasa un minim disparent din taxele comunale, nefiind în comunele rurale obiecte inoposabile, iar în art. 4 al aceleiași legi nefiind precizat după ce să se perceapă taxe comunale.

Adunarea generală a Notarilor comunali în ședința ținută în Cluj la 1 Noemvrie 1924 a cerut prin prezidiul Uniunii să binevoiască Ministerul de Interne a aproba în baza art. 4 următoarele taxe dând pentru uniformitate ordin prefecturilor să aproabe regulamentele și hotărârile consiliilor comunale relative la înființarea acestor taxe și *intrucât nu s'ar acoperi recerînța bugetară stabilită de Consiliul comunal cu taxele impuse conform art. 1. din legea maximului și cu taxele mai jos înșirate, stabilite în baza art. 4;* atunci să binevoiască a permite tuturor comunelor, să arunce diferența neacoperită pe venitul net a fiecărui contribuabil, care s'a luat de bază la impunerea impozitelor Statului.

Aceasta cerere este cererea și a populației noastre, care este obicinuită să participe la sarcina comunei în proporție cu starea materială a ei.

Taxele de înființat au fost următoarele :

- I. taxa pentru curățitul coșurilor, de fiecare coș Lei_____
- II. taxa pentru serviciul pompierilor (susținerea recvizitelor de foc) de fiecare casă Lei_____
- III. taxă pentru susținerea cadastrului și cărții funduare (plata funcționarului, imprimare etc.) de fiecare jugher de pământ ce se evidentiază în urma deciziei oficiului cărții funduare și se transmite din o coală în alta, Lei_____
- IV. taxă pentru controlul sanitar dela fiecare cârciumar, prăvălie, măcelar, etc. din comună câte _____ Lei la an;
- V. taxe pentru folosința fântânelor comunale (în comună și în țarină) după vite, de fiecare vită _____Lei și de fiecare contribuabil (cap de familie) _____Lei;
- VI. taxe pentru folosința trotoarelor, după plățuri cu clădiri și fără clădiri la an _____Lei;
- VII. taxe pentru păzitul câmpului și viilor, după fiecare jugher _____Lei;
- VIII. taxa pentru susținerea vitelor de prăsilă (tauri și vieri) de fiecare vacă _____Lei, și de fiecare scroafă _____Lei la an;
- IX. taxa pășunatului de fiecare vită _____Lei pe an;
- X. taxă pe mașinile de treerat (stricarea drumurilor și podurilor) _____Lei la an;
- XI. taxă pentru folosința podurilor din comună și țarină, după fiecare căruță și trăsură _____Lei la an;
- XII. taxă de conversiune a zilelor de prestație publică de fiecare bărbat dela 18—60 ani cu casă și fără casă câte _____Lei de fiecare zi.

Cererea noastră însă nu s'a luat în considerare, iar comunele noastre au rămas cu totul înapoi în dezvoltare și regresează zi pe zi.

La întocmirea bugetelor comunale pe anul 1927 consiliile comunale vrând nevrând au trebuit să stabilească cheltuielile ordinare și extraordinare precum urmează aici și anume :

1. Salarele personalului administrativ în care se cuprind: retribuțiunea primarului, membrilor delegației permanente, casarului, secretarului primăriei, secretarului de notar, scrietorului, servitorilor de birou și moșa comunală.

2. Cheltuielile de cancelarie, registre imprimate.

3. Cheltuielile cu luminatul primăriei și notariatului.

4. Încălzitul localurilor oficiilor.

5. Cheltuielile pentru chiria localurilor primăriei și personalului.
6. Cheltuielile pentru întreținerea telefonului.
7. Abonamentele ziarelor.
8. Indemnizația de transport a primarului, membrilor delegațiunei permanente, casierului și a notarului conform art. 386 din legea administrativă.
9. Cheltuielile cu cărașitul comunal și a plasei (spese de deplasare).
10. Ajutorul oficiului postal.
11. Luminatul străzilor, drumurilor.
12. Cheltuielile culturale și întreținerea școalelor, bisericilor (cota de 14% după veni-tele ordinare).
13. Întreținerea percepătorului de stat.
14. Întreținerea edificiilor de plasă.
15. Cheltuieli cu întreținerea spitalelor de izolare și pentru procurarea recvizitelor necesare cari se reclamă din punct de vedere sanitar.
16. Cheltuieli pentru construirea sanatorului județan, de tuberculoși.
17. Cheltuielile cu ghețăriile comunale.
18. Cheltuielile cu ajutorarea bolnavilor și săracilor din comună împreună cu even-tuale cheltuieli de înmormântare a acestora.
19. Cheltuieli edilitare mai importante (zidirea, repararea primăriei, locuinței notariale, școalei de stat etc.);
20. diferite subvențiuni.
21. Impozitele (plata contribuțiilor pentru proprietățile producătoare de venit).
22. Cheltuieli cu asigurarea imobilelor.
23. Cheltuielile pentru serviciul pompierilor și recvizitelor lor.
24. Cheltuielile cu susținerea cadastrului și cărții funduare.
25. Întreținerea drumurilor, podurilor și fântânilor comunale.
26. Retribuțiunea medicilor veterinari.
27. Întreținerea abatorului, oborului comunal.
28. Cheltuielile întreprinderilor.
29. Plata hornarului de circumscripție.
30. Cheltuielile cu izlazul comunal.
31. Cheltuielile cu izlazul posesorului urbarial.
32. Guarzii comunali.
33. Cheltuielile cu aprovizionarea jandarmăriei și plata chirii acestora.
34. Cheltuieli neprevăzute (extraordinare).

Tot consiliile comunale au trebuit să stabilească și veniturile comunale bugetare, cari au să acopere cheltuielile de mai sus și aici s'au oprit toate consiliile comunale a comunelor rurale neavând ce să stabilească ca venituri.

Oare de ce ?

a) Pentru că comunele nu au avere (pământuri, păduri, case, fonduri) producătoare de venituri, ca : arânzi, chirie, dobândă, dividendă etc. Aceste venituri contează acoto, unde sunt astfel de proprietăți sau întreprinderi și cum majoritatea absolută a comunelor nu dispune de astfel de bunuri, acest venit nu este general ci privește numai o parte neînsemnată a comunelor.

b) Pentru că cota adițională din impozitele Statului este de tot minimală ; după experiențele de până acum nu este suficientă să acopere nici $\frac{1}{10}$ parte din cheltuielile ordinare ale comunelor.

c) Pentru că taxele comunale conform art. I. din Legea maximului nici nu sunt aplicabile din simplul motiv că nu se găsesc obiecte impozabile și unde sunt, acelea abea urcă la suma de 1000—3000 lei anual.

d) Pentru că taxele comunale conform art. IV. din Legea maximului nici nu există, deoarece comuna nu are grădini, piețe, ca să poată înființa taxe pentru folosința temporară a bunurilor; gunoaiile le scoate fie care proprietar singur pe pământul lui; serviciul apelor și curățirea latrinelor nu există; vitele nu se taie (una poate fi la Crăciun și una la Paști); cofitul vaselor nu se face.

e) Pentru că interesele de întârziere după taxele comunale neachitate la timp sunt disparente.

f) Pentru că cota de 25% atribuită comunei din impozitul asupra spectacolelor publice este aproape nimica.

g) Pentru că cota din fondul comunal care până acum nici nu s'a plătit comunelor, este de tot neînsemnată, minimală.

În orașe situația se prezintă mai favorabil, dată fiind posibilitatea impunerii majorității contribuțiilor fixate în tabloul de taxe comunale, și incasarea taxelor prevăzute în art. 4 din Legea Maximului.

Venitele realizate însă — pe lângă faptul, că fiind limitate la un maxim stabilit în mod arbitrar, nu sunt suficiente pentru acoperirea nevoilor crescânde, reclamate de dezvoltarea firească a orașelor — intrănesc toate defectele unui sistem financiar, bazat exclusiv pe taxe.

Dintre venitele admise de Lege mai importante sunt cele realizate din taxele asupra valorii mărfurilor transportate de comercianți și industriași pe străzile orașului, taxele de piață, taxele după valoarea locativă a diferitelor localuri, taxele pentru tăierea vitelor destinate consumațiunii etc. Aceste taxe se repercusează în întregime asupra consumenților, majorându-se cu aceasta prețul articolelor de prima necesitate.

O altă categorie a taxelor nu este în raport nici cu valoarea reală și nici cu cea locativă a obiectului impozabil, — de exemplu: taxa asupra suprafeții proprietăților depe străzile prevăzute cu canal public. Dacă luăm maximul admis de lege și facem comparație între taxele pe suprafața proprietăților din ocolul I. și III. că la o proprietate de 1000 m. p. din ocolul I. se plătește 500 Lei, iar la aceeași suprafață în ocolul III. 200 Lei ca taxă anuală. Dacă luăm în considerare faptul că proprietățile din ocolul I. adică centrul orașului de regulă sunt clădite, chiar și în orașele mai mici, în mare majoritate cu case cu etaj, pe când cele din ocolul III. constau din câte o căsuță modestă, curte economică sau grădină și le comparăm ca valoare reală sau locativă și ținem seamă și de împrejurarea, că cele din ocolul I. sunt prevăzute de regulă cu canal și apeduct, constatăm o enormă disproporție între maximul taxelor din diferitele ocoale.

La fel stă chestiunea cu taxa pe fiecare metru liniar de fațadă, pentru măturatul și stropitul străzilor.

Unele taxe vatămă chiar interesele orașelor și indirect ale Statului, cum sunt taxele de sub No. 16—20, asupra construirii, reparării și întreținerii clădirilor, precum și asupra materialelor de construcție. — Între împrejurările actuale când problema locuințelor trebuie să formeze una dintre preocupările principale ale Statului și orașelor și când alte state fac înlesnirile cele mai mari celor cari construiesc, este cea mai mare greșală, că chiar orașele, cari suferă din cauza crizei de locuințe, să scumpească costul construirii prin diferite taxe.

O parte a taxelor nu sunt suficiente pentru întreținerea serviciilor, în a căror scop se incasează. Astfel este de exemplu: taxa pentru serviciul pompierilor. Spre a ilustra acest

fapt să comparăm cheltuelile de întreținere cu venitele prevăzute în buget, din aplicarea acestor taxe, în anul 1926 în următoarele orașe.

Orașul	prevederea bugetară din taxa pt. pompieri	cheltueli pentru ser- viciul de incendiu
Alba-Iulia	Lei 110.000.—	Lei 385.500.—
Aiud	„ 7 000.—	„ 160.000.—
Călărași	„ 25.000.—	„ 547 057·20
Caracal	„ 30.000.—	„ 694.380.—
Oravița	„ 22.000.—	„ 96.000.—
Roman	„ 64.000.—	„ 382.000.—

Pe lângă lacunele arătate, sistemul financiar, bazat numai pe taxe prezintă și alte inconveniente foarte mari și anume: nu sunt izvor de venit sigur. Diferite împrejurări pot influența în mod esențial sau chiar suprima venitul prevăzut în buget la unele taxe: cum sunt cazurile de forță majoră, crize economice, epidemii sau epizoții.

Constatarea, perceperea și urmarea taxelor necesită un aparat administrativ enorm de mare, acărui întreținere consumă o mare parte din venitul realizat.

Obiectul impozabil se poate foarte ușor sustrage dela impunere.

Dă prilej la abuzuri organelor concrezute cu administrarea lor.

Din cauza actualului sistem financiar, majoritatea orașelor luptă cu cele mai mari dificultăți financiare și este împiedecată dezvoltarea firească, iar comunele rurale, ca să scape de faliment inevitabil și să împiedece desorganizarea serviciilor, au recurs la vechiul arunc comunal. Cu toate penalitățile prevăzute în Codul penal în majoritatea comunelor din Ardeal și Banat, sub diferite forme deghizate, se incasează acest impozit, iar contribuabilii, — deși știu că este ilegal, — îl plătesc fără ezitare, pentru că își dau seama, că din taxe nu pot face față cheltuelilor necesare și este unicul mijloc de venit, pentru nevoile comunei lor.

Prin aceasta procedură s'a creiat o stare de fapt, care poate servi ca indicațiune factorilor competenți și cărora nu le rămâne altă soluție, decât să o conștiințească și să o investescă cu formele legale, sau să modifice radical întreg sistemul financiar al comunelor, căci starea anarhică de azi a finanțelor comunale nu mai poate dăinui.

Domnule Ministru !

Vă rugăm, să binevoiți a propune Corpurilor Legiuitoare cu prilejul modificării Legii maximului.

1. Să se explice și perceapă toate taxele înșirate în tabloul taxelor comunale anexat la Legea maximului și în comunele rurale nu numai în orașe și comunele rurale declarate stațiuni balneare și climaterice.

2. Taxele din tabloul Nr. 2 să se reducă din motivul de mai sus la 10%.

3. Ca taxele din tabloul taxelor No. 3, 4, 5 pentru lin, teasc mare, teasc mic, cazan de fabricat rachiu și pentru alambic să se perceapă numai dela acei proprietari, cari folosesc acelea pentru speculă.

4. Ca taxa din No. 16, 17, 18, 19, 20, să se suprima pe motivul de mai sus.

5. Ca taxa din No. 21 pentru folosința canalului public să se perceapă numai după locul clădit și locul folosit ca curte a intravilanului iar grădina aparținătoare la intravilan să fie scutită pentru că apele provăzute din ploi nu se scurg la stradă în canalul public.

6. Ca taxa din No. 43 asupra venitului brut al caselor de joc la noroc să se suprima.

7. Să se poată înființa taxele de mai sus sub I—XII. conform art. 4 a legii maximului, toate pentru contraservicii înșirate acolo.

8. Taxa din tabloul taxelor No. 48 să se suprima nefiind just ca aceasta taxă să o

plătească numai comercianții și industriașii cari sigur le reîncasează dela săraci, iar ceilalți mulți cetățeni cari folosesc și strică străzile cu transportarea mărfurilor (lemne de foc și altele) în măsură poate și mai mare, să nu o plătească.

9. Iar diferența dintre recerințele bugetare și veniturile constatate să se repartizeze percentual pentru acoperirea acestei diferenți asupra tuturor locuitorilor comunei sub titlul „Contribuția comunală pentru serviciul administrativ” în raport cu venitul lor constat în rolurile fiscului socotit aici și veniturile scutite de impozitele Statului. Aceasta pentru serviciul pe care îl face personalul Primăriei comunale fiecărui locuitor din comună.

10. Procentul contribuției comunale pentru serviciul administrativ cu care se va repartiza contribuția în sarcina locuitorilor după venitul impozabil și scutit de impozitele Statului îl va stabili Consiliul comunal în fiecare an cu ocaziunea votării bugetului comunal.

11. Funcționarii Statului, Județului, Comunelor, preoții, învățătorii să fie scutiți de acesta contribuție comunală după salariile lor.

Primiți Vă rugăm Die Ministru asigurarea deosebitei noastre stime și considerațiuni, ce vă păstram.

L u g o j, la 22 Februarie 1927.

Alexandru Buha

președintele Uniunii Generale a Notarilor Comunali și Cercuali
din România.

Asupra art. 42 și 45 din legea Statutului funcționarilor publici și art. 80 din regulamentul acestei legi.

Legile sunt piedestalurile pe care se clădesc și reazemă edificiul social.

Cu cât aceste legi vor privi generalitatea cazurilor, cu atât și siguranța sănătății Statului va fi asigurată.

Dar pentru ca legile să fie în înțelesul tuturor trebuie ca și sistemul creat ad-hoc al explicării principiilor acelor legi; regulamentele trebuie să fie cât mai explicate și în exact consensul legilor, adică să nu depășească nici în adausuri dar nici în reducățiuni din spiritul acelor legi.

Legile, după cum este îndeobște cunoscut sunt elaborate și rezultate din marele furnal al celei întâia mare ramură din puterile Statului, puterea legislativă (art. 34 din Constituție) prin reprezentanța națională: parlamentul.

Regulamentele însă, sunt emanații cu caracter mai mult administrativ și sunt elaborate de comisiuni hotărâte de Miniștrii sau autoritățile conducătoare respective ale diverselor instituțiuni de stat.

Dacă cele întâi: legile, nu mai pot avea caracterul interpretativ, legile sunt de strictă interpretare, regulamentele nu pot avea alt caracter, de cât cel pe care legile li-l fixează și înăuntrul căroră poate evolua.

Aceste principii au fost totdeauna călăuzătoarele

și adunărilor reprezentanței naționale: parlamentului cât și celor însărcinați a elabora regulamentele.

În ultimul timp însă, din cauze cu totul necunoscute, s'a întâmplat că regulamentele diferitelor legi, au depășit litera legii, dându-le interpretare sau interpretări, pe cari legiuitorul nu le-a preconizat și nici fixat în litera legilor, din care cauze, s'au născut conflicte de ordin principial asupra interpretării ca și aplicării diferitelor lor dispozițiuni.

Art. 61 din regulamentul legii pentru dobândirea și pierderea naționalității române din 1924, prevedea execuțiuni de dispozițiuni cari erau formal contrare art. 67 și 68 din aceeași lege, dispozițiuni cari s'au aplicat multă vreme, până când cei însărcinați cu directa executare a legii și regulamentului citat, au înțeles că existența mai departe a art. 61 din reg. este defectuoasă, fiind ilegală și chiar creatoare de drepturi în afară celor conferite de dispozițiunile legilor.

A urmat corespondențe între Ministerul de Interne și Consiliul legislativ, în urma căroră un jurnal al Consiliului de Miniștrii (No. 2350—926) urmat de un decret regal (No. 3586—926) au dat justa explicare a art. 61 în sensul, se poate aplica dispozițiunile lui numai unei anumite categorii din cei ce ar fi dorit să dobândească naționalitatea română, în spiritul art. 67 din legea de care am vorbit.

În acest sens subsemnatul, a avut chiar și un articol publicat tot în această revistă, exact în spiritul modificător al articolului din regulamentul citat.

De data aceasta, o nouă neexplicabilă interpretare s'a dat articolului 42 și 45 din legea statutului funcționarilor publici, prin art. 80 din regulamentul aceleiași legi.

În adevăr care este spiritul art. 42 și 45 din lege?

Redacțiunea art. 46 e următoarea:

„Înaintările se face la vechime și la alegere în așa fel ca proporția celor făcuți la vechime să nu fie mai mică de jumătate până la funcția de șef de birou inclusiv sau funcțiuni echivalente; iar înaintările în funcțiuni mai mari se face numai la alegere.“

Articolul 45 din lege e astfel redactat:

„Comisiile, întemeindu-se pe foile de calificare, pe ori ce investigațiuni va găsi de cuviință să facă și având în vedere propunerile, întocmesc tablourile de înaintări în fiecare an pentru toți funcționarii din serviciile exterioare și pentru cei până la gradul de subdirector inclusiv din serviciile centrale“.

Redacțiunea articolelor citate este cât se poate de clară.

Primul articol (42) prevede sistemul alegerii, alături de cel al vechimei în grad, iar al doilea (art. 45) prevede și hotărăște ca să se întocmească tablourile de înaintări în fiecare an pentru toți funcționarii, iar pentru cei din centrală să se alcătuiască tablourile până la gradul de director inclusiv.

Ce redacțiune are art. 80 din regulament?

„Înaintările în funcțiunile până la aceea de subdirector general inclusiv se face numai dintre funcțio-

narii definitivi pe baza și în ordinea înscrierii în tablourile întocmite de comisiunile pentru propuneri de numiri și înaintări“.

Excepțional pentru înaintări în servicii speciale se pot înainta funcționarii prevăzuți în tablouri fără a se respecta ordinea înscrierii, dacă comisiunea pentru propuneri de numiri și înaintări“.

„În funcțiunile de directori generali sau directori conducători de serviciu independent, înaintarea se va face de șeful departamentului respectiv, cu avizul comisiunii pentru propuneri de numiri și înaintări“.

Art 42 și 45 din lege prevede cum se face avansările: alegere și vechime și până la ce grad se formează tablourile pentru avansările ce urmează să se facă.

De unde a scos, alcătuitorul sau alcătuitoarii regulamentului dispozițiunile, art. 80 din regulament: înaintările se fac până la gradul de subdirector general inclusiv și avansarea în funcțiunea de Director general cu avizul conform al comisiunii etc?

Sunt dispozițiuni ale regulamentului care prejudiciază litera legii, în sensul că o subordonează regulamentului — când ar trebui să fie contrarul — inadvertenți inadmisibile și flagrant în dezacord cu legea.

Revizuirea regulamentului legii va trebui să urmeze cât mai neîntârziat, pentruca și toate neînțeleșurile rezultate din plusurile de adausuri, în contrazicere cu legea să înceteze.

Dar oare vor fi auzite toate dezideratele noastre de cei indicați a lua în considerare?

Despre aceasta, într'un număr viitor.

Virgil Ionescu Darzeu
Director Min. de Interne.

O lămurire (sau răspuns la „Pentru Indreptare“).

Chestiunea incorporării notarilor în cadrele funcționarilor comunali nu depinde de voința noastră, întocmai cum n'a depins la timpul său descărcarea notarului de atribuțiuni spre a se putea face primarul comunal atotputernicul administrației comunale, deci o discuție asupra ei și-a avut locul la adunarea ținută în 16 Sept. 1926 la Oradea și eventual ar fi bine-venită la o nouă adunare, unde s'ar putea asculta și argumentele celor cari pledează pentru ea sau contra ei, argumente, cari din mai multe motive nu se pot înșira în coloanele unei reviste.

După-cum am amintit și în articolul „Cu soț sau fără soț“ publicat în No. 23 din 1 Dec. 1926 a acestei reviste, nici presidiul, nici consiliul de administrație al Uniunii noastre n'a putut lua o atitudine hotărâtă în cauza atât de gingașe, atât de însemnată pentru viitorul întregului corp notarial și au dat latitudine

votului celor prezenți, ca prin acela să se dispună în ce direcție sunt a se face propunerile corpului notarial cu privire la modificarea legii administrative, deci ori-ce ușurință scrisă în contul presidiului, nu e la locul ei.

Țin să accentuez, că presidiul prevăzând soarta ce-l va aștepta pe notarul statificat, încă în anul 1924, înainte de votarea legii administrative, ar fi dorit să se revină asupra statificării și să ceară ca notarul să fie lăsat și pentru viitor ca funcționar comunal, însă în urma divergențelor (căci unii membrii din presidiu erau pro alții contra) a lăsat curs liber cauzei odată pornite pe baza experiențelor din trecut.

În articolul susmenționat am arătat, că situația actuală a notarului agent sau reprezentant al puterii centrale nu prea e plăcută și nu cred, că este vre-un coleg conștiu, care ar dori, ca această situație să mai

dăinuiește multă vreme. Am mai arătat și aceia, că numai prin trecerea în serviciul comunei ne putem salva situația.

Colegul Leon Bârle din Halmeu, care în calitate de membru al Uniunii notarilor ar trebui să consimtă la aceia, ca o hotărâre a adunării generale, adusă prin votare nominală să se poată executa, ar trebui să o primească de bună chiar și dacă a votat în contra ei și dacă nu face aceasta, pe lângă faptul, că dă dovadă de indisciplină, mai devine și ridicol, căci executarea unei hotărâri nu se poate lega de „Veto”-ul unui membru.

Nu mă împoartă, cine a compus memoriul care a servit de călăuză Uniunii la compunerea proiectului înaintat D-lui Ministru, dar țin să accentuez, că delegația concretă cu compunerea lui a elaborat un lucru, ce nu se poate contesta, însă memoriul e ideal și va urma partea reală, care se va face de Corpurile Legiuitoare și nu de Uniune și această parte reală se va baza sau pe voința mulțimei sprijinită de legi, sau pe părerea colegului Bârle, care ar fi în stare a pretinde să se încalce ori-ce lege, numai să se facă din notar un funcționar de stat și cap al administrației comunale.

Legiitorul cu siguranță nu poate să satisfacă unei cereri, decât numai în cadrele legalității, iar memoriul Uniunii, deși nu preconizează nici decât ideea notarilor ca funcționari comunali, preconizează foarte la înțeles ideea numirii notarului și la art. 368 spune: „Notarul se numește de Ministerul de Interne la propunerea consiliului comunal respective consiliilor comunelor aparținătoare unui cerc notarial. Pentru ocuparea postului de notar devenit vacant se va publica concurs pe termen de 30 zile; după expirarea acestui termen comisia pentru propuneri de numiri și înaintări va propune cel puțin 5 candidați dintre recurenți consiliului comunal, iar consiliul comunal va alege dintre candidați cel puțin 3 și va înainta lista candidaților Ministerului de Interne spre a numi unul dintre ei de notar pentru comuna respectivă etc.”

După părerea colegului Bârle notarul devenit odată funcționar de stat va putea fi ales de consiliul comunal, deci dânsul nu s'a lovit mai întâiu de toate de memoriul al cărui autor pretinde a fi, ci s-a lovit de-un articol care desvoaltă chestiunea chiar în baza memoriului și arată pentru ce n'ar fi consultat a se menține status-quo augmentat în sensul, ca notarul să primească atribuțiuni din ale primarului, care în calitate de funcționar comunal cu tot dreptul a fost așezat în fruntea administrației comunale, unde notarul ca funcționar de stat fără modificarea mai multor legi și în primul rând a constituției, care impune ca sistem de guvernământ descentralizarea nu-și are locul. Or, prin faptul, că un funcționar de stat s'ar așeza în fruntea administrației comunale nu s'ar ajunge chiar la contra-

rul descentralizării și astfel nu s'ar încălca legile cari o garantează?

Nu trebuie să ne asigurăm drepturi, pe cari nu ni-le asigură legile și forța intelectualității noastre nu trebuie să stăpânească puterea debilă a primarului până-atunci, până-când nu suntem așezați de legiuitor în poziția de a putea lucra barem alături de primar în ogorul administrației comunale și chiar din cauza aceasta lupta noastră trebuie să se îndrepte într'acolo, ca să ne vedem atribuțiunile înscrise în lege și la aceasta vom putea ajunge numai pe căi legale și cinstitute, cerând atâta, cât în cadrele legalității ni-se poate acorda.

Espun cu toată sinceritatea motivele, cari m'au îndemnat și mă îndeamnă a apăra cu îndârjire punctul de vedere al majorității colegilor, cari au fost prezenți la adunarea din Oradea și mai în urmă argumentele aduse de colegii, cari au fost de părere contrară și rog pe colegul Leon Bârle, ca la timpul său să mai argumenteze pe acestea din urmă cu părerile d-sale, spre a se constata în fine, că în care parte trage balanța, spre a se vedea, care dintre cele două tabere a nutrit idei mai altruiste și mai salutare pentru notarul de astăzi și pentru notarul viitor.

Un notar poate fi folositor administrației și comunei respective, dacă se pune pe muncă cu toată abnegația, dacă a ajuns să cunoască împrejurările și locuitorii, dacă se simte legat pentru un timp mai îndelungat de comuna sau comunele a căror prosperare e legată în prima linie de factorul intelectual al administrației, iar la acestea se poate ajunge atunci, când respectivul notar știe, că e legat pentru un timp îndelungat de postul din care numai la cerere sau pe cale disciplinară poate fi amovat. Trebuie adecă garantată inamovibilitatea notarului și aceasta fără modificarea statutului funcționarilor publici nu se poate garanta și nu cred, că am avea eventual dreptul să pretindem pe seama notarului un statut special, până n'am exopera în prealabil o numire specială de: „Funcționari de stat privilegiați” căci statul are dreptul să-și folosească funcționarii fără a-i degrada, acolo unde crede, că are mai mult folos de ei și din cauza aceasta e prevăzută în statut mutarea în interes de serviciu, iar interesul de serviciu nu trebuie justificat și se găsește de câte ori șeful serviciului respectiv vrea să-l găsească.

Notarul ajuns odată funcționar comunal, nu mai poate cădea sub dispozițiunile statutului funcționarilor publici și astfel s'ar putea dedica fără teamă carierei sale.

Notarul funcționar de stat nici-când nu va avea la inimă interesele comunei rurale respective, căci nu știe în care moment vor pretinde interesele serviciului sau ale cutărui politician, partid sau privilegiat al timpului, ca să plece în altă parte lăsând locul altuia pentru-ca în postul nou să se așeze cu aceiași răceală și teamă.

Este în contradicție cu principiul autonomiei comunale, ca interesele și administrația comunelor să fie conduse de un funcționar de stat.

Cunoscând modul, cum se face astăzi politică și cum se respectă legile, notarul ajuns în situația de a fi mutat dintr'un loc într'altul, nici nu se va putea gândi la o continuitate de muncă, ci în prima linie se va călăuzi de interese materiale, cari îl duc la pierderea funcției.

Notarul ca reprezentant al puterii centrale în comună după un timp ar putea fi chiar și abandonat cu totul din administrație, întocmai cum e abandonat la municipii și la comunele urbane, unde statul sau puterea centrală ar fi mai chemată să aibă reprezentant un factor aparte ne-amestecat în administrația internă.

E știut, că notarul vechiu adecă străbunul actualului notar a fost scriitor dela care nu s'a pretins pregătire specială, ci numai știința de carte și oare astăzi când ne călăuzim de ideea simplificării administrației, nu se va părea a fi prea înaltă pregătirea notarului pentru administrația comunală și oare secretarii comunali născuți de-odată cu legea administrativă nu vor fi chemați ca mâine să ia locul notarului de azi?

Putem vedea din statistica școlilor de notari din Lugoj și Arad (dela cea din Făgăraș nu posed date concrete), cât de atrăgătoare sunt urmările statificării și cât de tare se inbulzesc elementele noi a se pregăti pentru complectarea golurilor ce vor obveni în șirurile noastre, deci să vorbească cifrele.

În anul 1924—25 găsim la școala din Lugoj 168 elevi, la cea din Arad 56.

În anul 1925—26 găsim la școala din Lugoj 84 elevi, la cea din Arad 49.

În anul 1926—27 găsim la școala din Lugoj 34 elevi, la cea din Arad 16.

Nu va mai trece multă vreme și școlile menționate vor rămânea goale, pentru-că nimeni nu se va mai aventura să devină un notar mobil târât după placul influințelor politice dintr'un post într'altul. Atunci ne vom putea bate pieptul, că noi suntem cei din urmă Mohicani ai tagmei notariale, inecată în apele statificării mult dorite de atâtea generații și simțită numai de una singură.

Dar nu numai până aci trebuie să ne gândim, ci trebuie să asigurăm posterității un viitor mai plăcut decât al nostru, trebuie să găsim o posibilitate de prosperare pe seama instituției notariale, trebuie să ne găsim o poziție din care să putem apăra mai cu îndârjire interesele noastre de tot felul și prin care să putem salva autoritatea de care s'au bucurat notarii până în prezent și această poziție este: „Așezarea notarului în locul ce a ocupat în decursul atâtor ani, făcându-l din nou funcționar comunal!”

Să vedem față de cele de mai sus, cari sunt argumentele aduse de sprijinitorii ideii, ca notarul să rămână și pe mai departe funcționar de Stat?

Cel mai ponderos dintre ele pare a fi acela, că notarii români nu vor mai putea ajunge în comunele cu populație minoritară, dar nici nu va trebui să ajungă, dacă respectiva comisie pentru propuneri de numiri și înaintări și Ministerul nu vor afla aceasta de cuviință, căci odată asigurați, că numirea se va face de Minister la propunerea comisiei respective a consiliului, nu cred, că acolo, unde interesele o cer nu vor fi numiți oameni de încredere, iar dacă colegii minoritari vor fi mai de încredere decât românii, sau vor sta pe aceeași treaptă cu ei, li-se cuvine onoare și nu dispreț și trebuie să recunoaștem, că inițiatorul acestei versiuni chiar în adunarea din Oradea n'a fost călăuzit de-altceva, decât numai de dorul de-a putea rămânea în postul ce ocupă, sau de a ajunge în altul mai bun și cum posturile mai bune de obicei sunt în comune cu populație minoritară, s'a gândit la aceia, că vor fi minoritari cari îi vor fi preferiți.

Incadrarea funcționarilor în clase și grade de salarizare vedem cum s'a făcut și până în prezent. Vedem cum ni-s'au acordat sporurile și altele și când am primit acele sporuri, respective când le vom primi, deci să nu ne facem planuri prea mari în legătură cu incadrarea, căci chiar dacă se va face pre-cum se proiectează acum, adecă după pregătire, nici atunci nu vor mulțumi întregul corp. Trebuie să lucrăm într'acolo, ca toate posturile să devină egale, ca să piară râvna de subminarea altor colegi și aceasta mai curând o vom putea ajunge ca funcționari comunali, prin creierea de sesiuni și alte emolumente, cari să complecteze diferența între posturile bune și cele rele, iar dacă și după aceia vor mai rămânea unele posturi mai bune decât altele, să ne mângâiem cu aceia, că în viața de toate zilele găsim bogați și săraci și o egalitate nu s'a putut face nici în paradisul promisiunilor, adecă în Rusia Sovietică, unde a fost nimicită clasa boierilor spre a se putea îmbogăți prin aceasta apostolii mincinoși, cari propovăduiau egalitatea și se îmbogăteau din zi în zi.

Motivul, ce se mai invoacă de unii, că comunele nu vor fi în stare să-și plătească notarii, nu sunt la locul lor, mai ales când se știe, că în trecut statul a complectat salariile notarilor așa, că în această privință n'a fost nici-o deosebire între notarii comunelor sărace și ai celor bogate și când însăși legea de unificare administrativă dă dreptul comunelor să se asocieze spre a-și plăti în comun personalul administrativ etc.

N'am fost și nu sunt contra părerii unora, ca să se exopereze pe seama notarului funcționar de stat atribuțiunile pe cari le-a avut ca funcționar comunal, ci declar, că a ajunge la cele visate de mulți, ca să fim și ai statului și ai comunei, adecă numiți și plătiți de stat, dar șefii administrației comunale etc. ar fi un lucru ideal, un lucru însă pe care ni-l inchipuim numai

dar pe care nu-l vom vedea nici-odată, chiar din motivele arătate mai sus și în articolul „Cu soț sau fără soț”, că autonomia comunală nu se va putea știrbi sub nici-un regim democratic de dragul unei instituțiuni și mai ales de dragul notarilor, cari pretutindenea au numai dușmani, despre ale căror părți rele se scrie în toate ziarele, se vorbește în toate colțurile de stradă și ale căror merite încă n'au fost scoase în relief nici-unde de cătră vre-un factor neinteresat, iar descentralizarea atât de garantată până aci prin legi, nu va putea fi înlocuită de-odată cu centralizarea și nici cu tutela administrativă, căci prin faptul acesta s-ar putea periclită chiar și interesele politice de partide, lucru, care în zilele de azi nu și găsește justificarea.

Notarului ca funcționar comunal 'i-se poate incredința atribuția pe care o are azi, de a fi și reprezentantul autorității centrale în comună, fără vre-o știrbire a autonomiei comunale, căci în cazul acesta nu statul și așează omul său în comună spre a-i da în mâni conducerea ei, ci concredere pe un funcționar al comunei cu unele agende de interes înalt și astfel exercită în parte tutela administrativă, lucru pe care îl poate face mai ușor decât centralizarea și pe care îl poate motiva deocamdată cu împrejurările postbelice, când descentralizarea nu poate fi nelimitată.

Chiar, din motivul, că notarul funcționar comunal ar fi și reprezentantul puterii centrale în comună, ar putea cere cu tot dreptul o completare de salariu și astfel unele comune, cari azi n'ar fi poate în stare a susține pe notarii lor, ar fi ajutate în suportarea sarcinii lor de cătră stat și astfel n'ar putea protesta instituirea tutelei parțiale introdusă prin incredințarea notarului cu niște agende speciale de interese înalte.

Egoismul și personalitățile într'o chestiune atât de gingașe cum e cea prezentă nu și au locul, iar aceia cari vreau să aducă servicii instituțiunii de multe ori trebuie să și incalce conștiința și să urmeze mulțimea.

În chestiunea ce a dat naștere unei conversații inutile, dar poate că totuși dătătoare de exemplu pentru unii, adevărat în chestiunea stabilirii unui viitor solid pe seama notarului comunal, votul majorității îl consider de decisiv și prin urmare ori-ce conversație ulterioară e o pornire răutăcioasă, care tradează lipsa de disciplină a membrului respectiv și până-când unii vor să și impună cu forța ideile, ne-băgând în seamă cuvântul majorității, întreaga organizare apare ca un corp putred în care unele membre funcționează în răsleție, consumând și ultimele forțe ale bietului corp.

Unele dintre argumentele cu cari unii sau alții

am putea sprijini propunerile sau părerile noastre, după-cum am amintit deja la începutul acestui articol din motive, pe cari nu aflăm de necesar a le invoca nu se pot înșira pe hârtie, ci va urma să le espunem fără nici-o patimă în adunările noastre, însă dacă pretinde cineva, voiu aduce într'un număr viitor și unele dintre acelea pe tapet, fără a avea scopul să mi sprijinesc ideile proprii, sau să contrazic pe acelea ale colegului Bârle sau pe ale reuniunii din jud. Satu-mare, ci numai spre a ridica vâlul neînțelegerii cauzei și spre a lămuri pe aceia, cari mai dubitează încă asupra felului în care avem să pornim lupta noastră pentru revendicarea drepturilor ce am avut și ce ne compet.

Colegul autor al articolului „Pentru îndreptare” e rugat cu insistență, ca să arete și calea ce crede, că ar trebui să ne ducă la izbândă luptând umăr la umăr și simbolizând cinstea, caracterul și munca depusă pe altarul Neamului; în timp ce pretindem ilegalități, sau dacă crede, că se bazează pe legalitate ideea ce a surlat în articolul menționat să facă și o propunere concretă, care să servească eventual de călăuză presidiului pentru conducerea năvii naufragiate a tagmei notariale la limanul salvator, iar pentru viitor îl rog să citească eventual mai atent un articol înainte de a-l combate spre a nu cădea din nou în eroarea în care a căzut, susținând, că acel articol se desfășură numai în jurul transferărilor.

Domnilor Colegi! Presidiul Uniunii noastre în lupta, ce duce pentru salvarea intereselor corpului notarial, de multe ori e nevoit să se oprească, lovindu-se de păreri individuale susținute cu încăpăținare de unii dintre membrii Uniunii și cum aceste zăboviri răpesc numai timpul atât de prețios, trebuie să inceteze lupta în jurul părerilor individuale, iar aceia, cari dispun de puțin timp, ar aduce mult mai prețioase servicii corporației noastre, dacă articolele ce scriu ar duce cătră o continuitate, dacă presidiul ar putea culege din ele noi argumente spre a sprijini punctul de vedere pe care 'i-l'a impus ultima adunarea generală, excepționând numai lucrurile, ce privesc anumiți membrii sau anumite reuniuni județene, ale căror interese ar necesita o intervenție grabnică și cari nu numai că se pot, dar trebuiesc semnalate la timp, ca să se poată face pașii necesari de ajutorare. — Chestiunile personale și părerile individuale și au locul acolo, unde se și discută de cătră o mai mare parte a colegilor, adevărat în adunări.

Ioachim Sas
notar.

„Excluderea responsabilități minorilor“.

Ziarele spun, că, prin noul cod penal, se va exclude responsabilitatea minorilor pentru infracțiunile la legi, și că, acești minori s'ar împărți în 2 clase: copii până la vârsta de 13 ani și adolescenți dela 13—17 ani.

Despre teoriile filosofice deterministe, — ori fataliste, — ar trebui chiar majorii sicuzați de faptele lor.

Teoriile abstracte, consecințe a vederii lumii de departe. — din romane, — și emise de cercetătorii unor popoară, nu pot fi adaptate tutulor popoarelor.

Fie-care popor are caracterele sale particulare, cu temperamente și educație deosebită, — așa că, legea nu trebuie să fie o imitație a altor legi, — sau bazată pe niște principii filosofice emise de cercetătorii altor lumi.

Când mulțimea incultă va auzi că copilul până la 13 ani, și mai ales până la 17 ani este inresponsabil de infracțiunile ce ar sevârși — infracțiunile de orice fel se vor îmúlți.

Părinții vor sfătui pe fii lor minori, a fura recolta din câmp, a distruge, a incendia, avutul altuia; a omori pe cel care îl vrăsmășește, etc. etc. — și atunci, — când va fi aflat, — legea în loc să-l ducă la muncă silnică și tortură, — spre aș ispăși păcatele, — îl va duce la „pension“ unde va trăi mai bine ca în sânul familiei sale, — criminalii și toți cei răi, ce vrăsmăsec fie un demnitar, fie vre-un alt cuștit și muncitor, îmbătând cu alcoolice pe un adolescent, fără nici un căpătâi, și — numărându-i câți-va arginți, va distruge pe cel mai de folos om al societății, căci, adolescentul, după crima săvârșită, va fi mai fericit ca, liber, în sâ-

nul societății.

Aici, în mijlocul satelor, se aud multe pe care filosoful determinist, — închis între 4 pereți ai unei camere . . . nu-le poate afla.

. . . Mai zilele trecute, cumnatul cu cumnata sa, se certau penru avere de moștenire.

— Omul spunea: „te voi sătura de avere, — te voi tăia la gât și mă voi duce singur la școală, că tot nu știu eu meserie. (Adeca se duce la pușcărie a învața un meșteșug).

— Femea văduvă spunea: „Dacă aș lăsa copilul (vârsta 14—15 ani) ar rămâne și femea ta văduvă ca mine, dar îmi pare rău de el“.

Dacă femea ar fi știind că copilul seu va fi dus la „internatul de educație“ și după armată va veni acasă, s'ar fi cotorisit de mult de cumnatul seu.

Și câți nu ar sevârși cele mai redutabile infracțiuni prin copiii lor minori, dacă legea penală nu va fi aspră și cu aceștia.

Din lipsă de timp, nu mai arăt și alte fapte deși sunt multe, — săvârșite de minori după îndemnul părinților lor. . . .

Inresponsabilitatea minorilor și aplicarea teoriilor susținute de „determiniști“, s'ar putea legifera, fără pericol pentru societate, când filosofia lui Christ ar predomina inimile omeniei, — și, când, principiul creștin: „Iubește pe aproapele tău ea pe tine însuși“, ar stăpâni inima ori cărui muritor. —

I. I.
Mehednții.

Oficiul stării civile.

Presupunerile noastre de eri au fost foarte juste și rând pe rând se dovedesc de atari, totuși nu putem ajunge la aceia, ca să fim pe deplin înțeleși, să se dea crezământ deplin afirmațiilor noastre și să se modifice în senzul propunerilor asociației noastre legea de unificare administrativă. Iață-ne la a doua prelungire a delegației notarului ca ofițer de stare civilă deși în ajunul modificării legii administrative, prin care fapt ni-se dă a înțelege, că notarul poate fi ofițer de stare civilă delegat, însă nu poate fi adevăratul ofițer de stare civilă, deși în Ardeal și Bănat a condus acest oficiu timp de 30 ani conform cerințelor legii, cu destulă punctuositate, deși chiar în vechiul regat notarul a fost fapticul conducător al acestui oficiu, iar primarul a semnat actele făcute de notar, cari au fost oficiale numai dacă notarul respectiv a fost conștientios.

Știind, că oficiul de stare civilă este o instituție

statistică creiată anume pentru evidențiere cât mai corectă a creșterilor, scăderilor și altor evenimente ivite în rândurile populației, știind, că oficiul numai atunci corespunde chemării sale, dacă este așezat în mâni pricepute, știind, că singurul organ al statului capabil de conducere în administrația comunală este urgisitul de notar, deja dela început ar fi trebuit să-i se concreeadă conducerea reală și exclusivă a acestui oficiu de stat, iar dacă nu s'a făcut aceasta din incidentul alcătuirii legii de unificare administrativă, ar trebui să se facă barem astăzi, când se poate vedea greșala comisă eri, când se dau delegații notarului, pentru-ca să nu ajungem în fața ridicolului, în fața stagnării, din motiv, că organul prevăzut în lege nu e capabil să-și joace rolul, la aparență ușor, dar în fond destul de greu și legat de atâta răspundere.

Știm și aceia, că prin luarea unor atribuțiuni

exercitate de anumiți slujbași și trecerea lor în sarcina altora se jignește mult amintita și puțin exercitata democrație, însă în cazul de față nu poate fi vorba de luarea atribuțiilor exercitate din mâinile primarilor, ci poate fi vorba de așezarea acelor atribuțiuni exercitate fără drept de organele comunale în competența organelor statului.

Cât privește partea juridică a oficiului de stare civilă, în prima linie ar trebui căutat organul mai competent a cunoaște legile, care în comunele rurale e notarul și nu primarul, dela care nu se poate pretinde să aibă pregătire specială, nici delegatul, căruia în senzul legii primarul i-ar putea concredere conducerea acestui oficiu.

Motivul principal, care a reținut legiutorii dela trecerea în legalitate, abandonând chiar și tradiția, a fost politica și numai politica și putem afirma, că aproape toate relele pornesc în prima linie dela patimi adecă dela politică, zadarnic s'ar învălui aceia în hainele modernizării, zadarnic s'ar circumscrie cu mii de fraze dulci.

Dacă n'ar fi vorba de stagnare, sau de rolul ce se dă notarului, de a face pe scriitorul ofițerului de stare civilă, n'am mai face nici noi alăta zarvă în jurul cauzei, ci am aștepta să vină dela sine întorsătura, care multă vreme n'ar mai putea întârzia, însă văzundu-ne

degradați chiar în calitate de funcționari de stat până într-atâta, ca să devenim scriitorii primarilor ofițeri de stare civilă, văzând chiar oficiul degradat până-acolo, ca funcționarul așezat în fruntea lui să facă chiar pe moașa sau pe necroscopul, ni-se impune datorința de a apăra prestigiul corpului notarial și prestigiul oficiului de stare civilă ca atare; zic a apăra prestigiul, căci funcționarul cu pregătire academică în baza legii ar trebui să se deosească făcând pe scriitorul unui funcționar comunal (dacă îl putem numi de funcționar pe primarul, care mai mult este organul de control și executare al consiliului comunal) recitând sau citind părților texte din legi și terminând întreaga lucrare până la semnătură, când apoi ar urma partea grațioasă, de a preda frânele tutorelui (onoare excepțiilor) aproape analfabet.

Aceste lucruri le-a văzut și le vede ori-cine, totuși nu ne putem desbăra de tradiția din Vechiul-Regat, unde primarul comunal a fost și este atotputernicul administrației comunale, poate din motiv, că are legături cu alegătorii, sau din cauza, că și în țările din apus e același obicei.

Să ne uităm în jur și să vedem până unde putem merge cu modernizarea și cu respectarea tradiției și să lucrăm în cadrele posibilității nu după fantazie.

I. Sas, notar.

Soluțiuni și interpretări administrative.

1.

Intrebare: Persoanele cari au indigenitate într-o comună din Transilvania la data de 1 Decembrie 1918, dar au și în prezent, și la înscrierea în lista pregătitoare pentru constatarea naționalității române erau absenți, sau se aflau în țări străine, au rămas neînscrși. — Numiții după închierea listelor s'au reintors acasă la comuna cărui aparține, la autorități s'au prezentat și au făcut dovadă cu certificate eliberate de către Ministerele de Interne ale statelor străine, unde se aflau, că ei n'au optat pentru o cetățenie străină, dar conform artic. XXXIII. din tratatul de pace dela Trianon cu data 26 Iunie 1921, sunt și rămân considerați ca supuși și cetățeni români.

Care este procedeuul că numiții să fie înscrși ulterior în listele de cetățenie română? — Expirând și termenul de apel.

Și în caz că în loc să ceară dela Legațiunea Română certificat pentru a pute veni acasă, să-și reguleze situația de cetățenie, — s'au folosit din negligență de un certificat, sau mai bine zis de un pașaport străin, dar dovedește cele de sus, — cum să procedăm să fie scoși de sub controlul streinilor, până ce va fi înscrși ulterior în listele de cetățenie română?

Răspuns: Petentul, care nu a renunțat la naționalitatea română și nu s'a luat în lista de naționalitate fiind absent și care nu s'a putut întoarce altfel în țară decât cu pașaport străin, — să ceară dela Primăria comunei sale un certificat dovedind toate aceste și să se trimită acela cu cererea cuvenită Ministerului de Interne conform art. 61 și 63 al regulamentului privitor la constatarea naționalității române.

Până când se va ordona înscrierea ulterioară primăria să avizeze prefectura și poliția despre cererea înaintată.

2.

Intrebare: Cum să procedeză în caz că rolul de contribuție pentru întreținerea garzilor comunali s'a întocmit ne-trecându-se în el conform regul. Invalizi, văduve și orfani din război și după depunerea la percepții a acestui rol s'a primit ordin că văduvele să fie trecute în rol.

Răspuns: Trebuie întocmit un rol suplinitor și înaintat.

3.

Intrebare: Sunt secretar comunal în funcție cu certificat de capacitate obținut în luna Februarie la Prefectura județului, sunt în drept a căpăta carnet pentru reducere pe CFR?

Răspuns: Da; Secretarul Primăriei (comunal) este funcționar comunal și ca atare are dreptul.

4.

Intrebare: 1. D. M. a trăit în concubinaj cu K. H. timp de 18 ani, din care relații s'a născut fca K. M. Mama K. H. înainte de a putea încheia căsătoria legitimă cu D. M. a murit.

În registrul născuților D. M. este indus ca tată natural a ficei K. M.

D. M. voiește a-și legitima fca, pentru că fca să nu fie înlăturată dela moștenire după tata ei natural.

Care este procedura de legitimare?

2. D. M. a trăit în concubinaj cu A. C. din care relații s'a născut un copil. Copilul este recunoscut de D. M. în registrul născuților. În urma D. M. a încheiat căsătorie legitimă cu A. C.

În registrul născuților, în rubrica „Inscrieri ulterioare” „Rectificări” poate ori care ofițer al stării civile să facă mențiunea următoare: „Mama băiatului a legat căsătorie cu tata natural a băiatului” — sau numai ofițerul al stării civile care a celebrat căsătoria părinților?

Rog să binevoiți a-mi descrie toată procedura de legitimare.

3. Cu ocazia constituirei consiliului comunal dintre cei 9 membrii ordinari s'a ales un primar și cei 3 membrii cari compun delegația permanentă comunală, prin urmare au rămas 5 membrii ordinari în consiliul comunal.

Intrebare: La ședințele consiliului comunal numai acești 5 membrii ordinari iau parte, sau și membrii delegației permanente comunale sau membrii supleanți ai consiliului? Bine înțeles primarul ia parte la ședințele consiliului comunal și le prezidează.

Răspuns: Ad 1. Nefiind în viață mama, nu se poate face legitimarea pe cale administrativă decât numai pe cale judecătorească.

Ad 2. Numai ofițerul stării civile actual poate introduce.

Ad 3. Și membrii delegației permanente au vot; supleanții vor fi chemați numai să completeze vacanțele legale ivite în consiliu conform art. 192.

5.

Intrebare: 1. Cine este obligat să plătească impozitul agricol și arânda forțată după sesiunile preoțești cu cari au fost improprietărite bisericile; preotul ori biserica?

2. Este vre-un ordin dat în aceasta cauză și în care No. a Monitorului Oficial se află?

Răspuns: Veniturile impozitului agricol de 12% plus 85% cotă adițională sunt impuse pe numele proprietarilor, uzufructuarilor sau titularilor ori cărui alt drept real de folosință; prin urmare Comuna biserică are să plătească impozitul ca proprietar, dacă însă comuna cere ca uzufructuarul să-l plătească, preotul care folosește pământul are să plătească. Depinde dela bunăvoința și hotărârea comitetului parochial.

6.

Intrebare: Primarii comunelor rurale au drept la carnet de călătorie cu reducere 50% ca funcționari publici, pe CFR.

Răspuns: Da.

7.

Intrebare: Lege pentru drumuri avem, din 1890 (Ung.) și din 1906 (V. Regat). Care este azi în vigoare?

Răspuns: Legea drumurilor din 1890 art. I. este în vigoare pentru Transilvania, iar aceea din 1906 pentru V. Regat.

8.

Intrebare: În comuna mea văd. Maria U. născ. M. după 2 ani dela moartea soțului a dat naștere unui băiat. În rubrica părinților am introdus: „Văd. lui Ilie U. născ. Maria M.”, iară înainte de semnătură nu am menționat dată decedării a tatălui, deoarece §-ul 94 din A. U. nu prevede decât la cazurile de nașteri întâmplare în decurs de 10 luni socotite dela deces.

Vă rog să binevoiți a răspunde în proximal număr al revistei noastre că înregistrarea este oare corectă, și dacă da, noul născut va purta numele U. (adecă al decedatului tată) sau va purta numele M. (adecă al Mamei)?

Răspuns: Înregistrarea este corectă, copilul nou născut are numele mamei M. (oare de ce să poarte numele soțului reposat înainte cu 2 ani? Redacția).

9.

Intrebare: 1. În No. 8—9 al revistei la întrebările No. 20 comunicați, că un absolvent a școlii de notari poate fi numit pretor. Un secretar de plasă, cu examenul de notar dela Cluj de sub Consiliul Dirigent poate fi numit pretor și care ar fi calea pentru a ajunge la numire adecă la bază are 8 clase normale și diploma de învățător?

2. Legea administrativă și ordonanțele ministeriale dispun, că secretarii de plasă sunt cu totul asimilați notarilor. Legea administrativă dispune, că comunele să înscrie pașal de călătorie și cvartir pentru notari. Au acest drept și secretarii de plasă sau nu și dacă da, unde să se înscrie în buget acele pașale?

3. Un secretar de plasă ce șanze de înaintare are? Înainte de-a fi numit secretar de plasă a fost notar stabil, deci în postul nou este stabil sau nu?

4. Secretarul de plasă, când poate înlocui pe pretor și poate permanent semna pentru pretor, dacă pretorul îl autorizează?

Răspuns: Ad 1. Art. 361 din legea adm. dispune că cine poate fi numit de pretor.

Ad. 2. Nu; numai notarul.

Ad. 3. Da.

Ad 4. Nu.

10.

Intrebare: În cauze successorale pentru inventar ce taxe și diurne putem computa? Și azi e în vigoare

ord. M. d. Int. ungar cu No. 95465/895 sau este modificat cu oarecare alt ordin ?

Răspuns: Se pot încasa taxele stabilite în regulamentul asupra taxelor admise pentru unele lucrări făcute de notari aprobat de M. de Int sub No. 22179/1924 § 3 punct g.

11.

Intrebare: Notarul este dator a rezolva cauzele militare, de rechiziție, recrutare și mobilizare conform Legii pentru unificarea administrativă ?

Observ că în cazul de față este vorba de notarul unei comune cu 4.500 locuitori fără nici un ajutor în oficiul său, iar primăria (cu un fost notar ca primar) dispune de 1 secretar și 3 canceliști.

Răspuns: Conform legii de recrutare și conform art. 366 alin 7 din legea adm. este dator notarul să rezolve cauzele militare însă puteți cere conform art. 366 al. 11 înființarea postului de secretar de notar, ceea ce în cazul prezent va da imediat ajutorul cuvenit.

12.

Intrebare: Art. 8 din Regulamentul privitor la modul de administrare și exploatarea izlazurilor comunale și a pășunilor particulare indivize, prevede, că fiecare primărie posesoară de izlaz va întocmi un regulament pentru administrația și exploatarea izlazului comunal etc. Nu cumva Uniunea Generală a Notarilor Comunali și Cercuali din România va întocmi un regulament uniform pentru toate comunele din țară ?

Răspuns: Aceste regulamente sunt deja întocmite și se pot procura dela președintele Uniunii Gen. a notarilor în Lugoj (vezi Adm. Română pagina 1).

13.

Intrebările: Numerotările cășilor (fumurilor) în comunele rurale se face ca și în orașe sau nu ? Adecă: Se începe — după cursul râului — cu strada principală și cășile din dreapta primesc numerii cu soț (2, 4, 6, etc.) iar cele din stânga numerii fără soț (1, 3, 5 etc.): sau se iau cu numerii consecutivi, unu din dreapta și unu din stânga (cu 1, 2, 3, etc.) și după strada principală ar urma cele laterale, tot după cursul râului (din sus în jos).

Răspuns: Nu avem dispozițiune legală; Consiliul comunal hotărăște cum să se facă. Este recomandabil să se înceapă numerotările cu No. 1 și să continue până la sfârșit având grijă de numărul conscripțional cel vechi introdus deja și în cartea funduară, păstrând fiecare și acest număr, pentru aceea, ca să nu să facă cheltueli proprietarilor de casă cu rectificarea cărților funduare.

14.

Intrebare: Art. 221 și 226 din legea pentru unificarea adm. spune că toate lucrările, furniturile etc. se dau în întreprindere, conform legii contabilității

Sau art. 81 din legea contab. publice prevede, că adjudecațiunile licitațiilor se vor supune aprobării mi-

nistrului competent etc. Pentru primării la Min de Interne.

Se pune întrebarea (că în competența cărei autorități) cade aprobarea licitațiunii, prin care s'a dat în întreprindere zidirea unei căși comunale? Pentru că legea nu spune nimic în aceasta privință, iar celelalte aprobări toate cad în sfera de competență a prefectului și delegațiunii perm. județene? Ce este cu acest caz, și se poate face ca să știe toate primăriile și prefecturile acest lucru, căci nimenia nu știe să ne dea deslușiri precise și juste.

Răspuns: Aprobarea licitațiunii pentru zidirea casei comunale se ține de atribuțiunea consiliului comunal conform art. 51 din legea administrativă punct f. ca chestiuni privitoare la edilitate și construcțiuni de clădiri publice. Hotărârea consiliului comunal se aprobă de delegațiunea permanentă județeană conform art. 143 al legii administrative.

15.

Intrebare: Secretarul primăriei care va fi angajat de către primar sau delegațiunea permanentă, are drept la locuință naturală. Primarul ca singur dispunător asupra averii comunale are drept să-l indrume pe notarul actual ca să părăsească locuința care până acuma a fost locuința notarului. În notariatele cercuale unde locuința și biroul precum și toate edificiile laterale ale notariatului cercual fiind avere comună a tuturor comunelor aparținătoare notariatului cercual, are drept primarul din comuna centrală a notariatului, ca să-l scoată afară pe notarul actual, ocupându-se acesta locuință pentru secretarul primăriei. Comunele aparținătoare notariatului cercual pot aduce astfel de hotăriri ca vor vinde averea comună. (Locuința, biroul și grădina de notar) ce există azi și ce este în folosința notarului actual? Comunele aparținătoare notariatului cercual au drept să ia pământul notarial dela actualul notar și să dea secretarului primăriei, sau să dea în arânda etc.

Răspuns: Primarul este azi mare domn, putem zice că e domn peste domn însă nu înțelegem că unde a găsit scrise d-l primar drepturile cele de sus? Locuința notarială este conform art. 386 din legea adm. a notarului. Consiliul comunal poate hotărî vânzarea casei notariale și dacă se aprobă hotărârea, poate să o și vindă, însă atunci trebuie să se îngrijască de locuință pentru notar fiindcă legea dă dreptul notarului la locuință adecă la indemnizație de locuință.

16.

Intrebare: Vă rog a-mi comunica procedeul prin care aș putea ajunge la despăgubirea unor pagube întâmplante în decursul războiului mondial în 1916 în recoltă de câtră fostele armate.

Declarațiile și celelalte formalități în cauză s'a făcut la timpul său, dar s'a respins pentru întregire, însă de nou nu a mai fost retrimise.

Răspuns: Chestia este învechită, trebuie înaintată cererea din nou. Vă adresați prin prefectură Ministerului de finanțe, credem însă, că osteneala va fi fără rezultat.

17.

Intrebare: Subsemnatul cu o praxă îndelungată, pe lângă salariu bugetar anual fac serviciul de secretar comunal și ajutor de notar, într-o comună unde mai mult de 30 ani a fost acest post nesistemizat, dar cu leafă bugetară.

După noua lege, cine mă numește ca secretar com. Prefectul sau primarul?

2. Care dintre notar și primar dispune asupra locuințelor până acum foste ale notarului?

3. Secretarul primăriei are sau nu dreptul a locui în acel edificiu cu notarul?

Dacă notarul refuză ca și secretarul să locuiască în edificiul comunal, cui să fac raport și cine îmi poate face dreptate?

Secretarii de acum se plâng unul altuia că soarta lor este neluată în seamă fiind cei mai oropsiți funcționari de cari se leagă multe servicii comunale.

Răspuns: ad. 1. Conform art. 60 al legii adm. primarul cu delegațiunea permanentă comunală.

ad. 2. Locuința notarială este conform art. 386 al legii adm. a notarului.

ad. 3. Dacă casa notarială constă din mai multe locuințe atunci da, altfel nu.

18.

Intrebare: Sunt absolvent de școală normală cu șase clase, am satisfăcut obligamântul militar, n-am nici un angajament față de Stat — aș putea fi primit la o școală de notari ca elev ordinar pe anul 1926-27?

Răspuns: Cereți permisul ministrului de instrucție și întrucât l'ați primit vă adresați ministrului de interne și veți fi primit — altfel nu.

19.

Intrebare: În comunele aparținătoare mie s'au pedepsit mai mulți indivizi pentru că n'au luat parte la alegerea de deputat și senator cu 500 lei pedeapsă.

Fiind că cei amendați sunt în etate de 70—80

ani și n'a putut merge la o departare de 20 kmtr. pe jos care s'a dovedit din partea comunei ar fi o nedreptate mare că numiți să plătească amenda. Am cerut într-o foaie că amenzile acestea s'au șters.

Răspuns: La o cerere simplă se va aduce amenda în ștergere.

20.

Intrebare: Un individ din a mea comună care s'a născut aici având drept de apartinență în aceasta comună în baza art. 6 din legea XXII 1886 care drept l-a avut și la data de 1 Dec. 1918 luând în considerare că numitul n'a optat pentru supusenie străină, în baza art. 2 din regulament privitor la constatarea naționalității române numitul a dobândit naționalitatea română.

Însă numitul în 1920 pentru câștig a plecat în străinătate care numai în anul trecut s'a întors cu pasaport străin deoarece altcum nu a putut a se întoarce. Numitul declară că voește a fi și mai departe cetățean român dar nu este trecut în registru de naționalitate. Cu onoare vă rog să binevoiți a-mi comunica calea prin care ar putea cere înscriere ulterioară în lista de naționalitate și cu ce documente să fie cererea completată.

Răspuns: Petentul care nu a renunțat la naționalitatea română și nu s'a luat în lista de naționalitate fiind absent și care nu s'a putut întoarce altfel în afară decât cu pasaport străin, să ceară dela primăria comunei sale un certificat dovedind toate aceste și să trimită aceea cu cererea cuvenită Ministrului de Interne conform art. 61 și 63 al regulamentului privitor la constatarea naționalității române (vezi manualul „Adm. Comunală” de Buha pag. 307 și 319.)

21.

Intrebare: 1. Este permis unui notar pus în retragere pentru limita de vârstă a lucra contractele care le-a primit încă când era în funcțiune?

2. Legea de scribaleu (zugirás) este și acum în vigoare?

Răspuns: ad. 1. Numai acelea.

ad. 2. Da.

PUBLICAȚIUNI

CONCURS.

La notariatul cercual Ohababistra (plasa Caransebeș jud. Severin) se publică concurs pentru complectarea postului de secretar de notar. Se pretinde cunoașterea perfectă a limbii oficiale, atât în scris cât și verbal, și reflectantul să fie deplin vărsat în agendele notariale

Retribuțiunile sunt: Salariu lunar 3000 lei, cca 1000 lei lunar din venitele laterale și vipt gratuit.

Cererile scrise de mână proprie, provăzute cu actele prescrise de lege, împreună cu certificatele de serviciu de pe acum se vor trimite la adresa Notariatului cercual din Ohababistra.

Postul se poate ocupa imediat.

Ohababistra, la 20 Ianuarie 1927.

Notar cercual.

Publicațiune.

La notariatul cercual Leș, jud. Bihor, se caută un scriitor, cu praxă în toate agendele notariale. Plata: 2000 Lei și întreținerea totală, afară de spălat. Leș, la 4 Februarie 1927.

Notar.

Concurs.

Pentru completarea postului de secretar notarial a notariatul Scărișoara, județul Turda, prin prezenta publicăm concurs. Retribuțiunile sunt: salar lunar 4000 Lei plus 50% din venitele lucrărilor particulare care le va face și venitele dela manipularea biletelor de vite. La caz că petiționarul va fi versat în agendele adm. și va fi capabil de a conduce adm. singur, i-se vor face și alte înlesniri de traiu.

La acest notariat mai aparține și comuna Aucșeni. Locuitorii: 8000 suflete.

Doritorii de a ocupa acest post sunt rugați a-și înainta cererile scrise de mână proprie, acestui notariat împreună cu actele de calificare.

Notar.

Concurs.

La notariaiul Vad, plasa Bratca, județul Bihor se caută spre aplicare un secretar de notar sau un grefier vărsat în toate agendele notariale.

Retribuțiunile sunt 4500 lei lunar, locuință gratuită.

Cererile scrise de mână proprie, prevăzute cu actele prescise de lege, împreună cu certificatele de serviciu se vor trimite la adresa notarului cercual din Vad (Jud. Bihor).

Postul se poate ocupa imediat.

Vad, la 2 Februarie 1927.

Aron Friedmann
notar.

Concurs.

Primăria comunei Iermataneagră publică concurs pentru îndeplinirea postului vacant de impiegat la notariatul comunei, retribuit conform clasei X sau XI de salarizare.

Candidații trebuie să fie absolvenți ai cursului secundar superior și să aibă praxă administrativă (se prefer cei cu diploma de notar) și să poseadă limba română verbal și în scris.

La cerere se va anexa: Estras de pe actul de naștere, certificat medical, certificat de studii, actul militar și declarația de limbile ce vorbește.

Cererile ni se vor înainta cel mai târziu până la 28 Februarie 1927.

Iermataneagră, 22 Ianuarie 1927.

Primăria comunală.

Concurs.

La notariatul cercual Archiș (la o distanță de 5 Klm. de Beliu) plasa Beliu, județul Bihor se publică concurs pentru completarea postului de scriitor. — Se pretinde cunoașterea perfectă a limbii oficiale atât în scris cât și verbal și ca reflectantul să fie deplin vărsat în agendele administrative. — Retribuțiunile sunt: salar lunar 3000 lei, cca 1500 lei din venitele laterale și bani pentru chirie.

Cererile scrise cu mână proprie, prevăzute cu actele prescise de lege, împreună cu certificate de serviciu se vor trimite la adresa notarului din Archiș. —

Postul se poate ocupa imediat.

Archiș, la 13 Ianuarie 1927.

Notar

Concurs.

Se publică concurs pentru ocuparea postului de scriitor comunal și acela de dactilografă la primăria comunei Rășinari Jud. Sibiu.

Scriitorul să aibă practică în toate lucrările de administrație iar dactilografa să știe scrie bine la mașina de scris.

Salar lunar pentru scriitor 3000 lei, iar pentru dactilografă după invoială.

Cererile scrise cu mână proprie și prevăzute cu actele menționate în Statutul funcționarilor publici se vor înainta primăriei comunale din Rășinari până la 28 Februarie 1927.

Cererile sosite după acest termen nu se vor lua în considerare.

Rășinari, la 18 Ianuarie 1927.

Primăria.

Publicațiune.

Cancelist de 50 ani, căsătorit, rom, cat. cu praxă administrativă de 30 ani, cu 4 cl. civile, în stare a conduce ori ce birou singur, și-ar înșchimba postul. Oferte pe adresa Francisc Tóth, secretar de notar, Sânpetru-Almajului, Jud. Cluj. P. u. Hida.

Scriitor de notar cu 4 clase liceale, având 8 luni praxă în biroul notarial caut post. Cunosc și limba maghiară. Rog oferte la adresa:

Găvrila Razman
scriitor la notar Snatu
p. Mocluj, Jud. Cluj.